

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Бр. 41 - 7151/1
22.10.2013 година
Скопје

ДО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

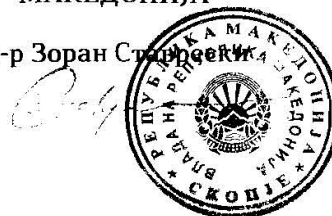
СКОПЈЕ

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Македонија и членовите 132 и 137 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија Ви поднесува Предлог - закон за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи, што го утврди на седницата, одржана на 22.10.2013 година.

За претставници на Владата на Република Македонија во Собранието се определени м-р Зоран Ставрески, заменик на претседателот на Владата на Република Македонија и министер за финансии и Ардиан Џеладини, заменик на министерот за финансии, а за повереници м-р Наташа Стојмановска, државен секретар во Министерството за финансии, Виолета Стојановска - Петровска, државен советник во Министерството за финансии и Ленче Тагасовска, раководител на сектор во Министерството за финансии.

ЗАМЕНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

м-р Зоран Ставрески

Подготвил: Зоран Брнарчевски
Контролирал: Љубица Р. Димовска
Согласен: Митра Спасовска
Одобрил: Кирил Божиновски

ПРЕДЛАГАЧ:	Владата на Република Македонија
ПРЕТСТАВНИЦИ:	<p>м-р Зоран Ставрески, заменик на претседателот на Владата на Република Македонија и министер за финансии и</p> <p><u>Ардиан Целадини</u>, заменик на министерот за финансии</p>
ПОВЕРЕНИЦИ:	<p>м-р Наташа Стојмановска, државен секретар во Министерството за финансии</p> <p>Виолета Стојановска – Петровска, државен советник во Министерството за финансии и</p> <p><u>Ленче Тагасовска</u>, раководител на сектор во Министерството за финансии</p>

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи

Скопје, октомври 2013 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за вршење на сметководствени работи донесен во 2012 година меѓу другото се уреди дека со статус на сметководител или овластен сметководител ќе може да се стекне само лице кое успешно го положил соодветниот испит. Донесувањето на програмата за полагање на испитот за добивање уверение за сметководител или овластен сметководител и спроведувањето на испитите се во надлежност на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија.

Предметите за кои ќе се полагаат испити со цел стекнување на соодветно уверение, задолжителна обука на кандидатите пред полагање на испитите, начинот и постапката на полагање на испитите не се уредени со постојните одредби од Законот.

Имајќи го во предвид горенаведеното, како и брзиот развој на информатичките технологии се јави потреба за предлагање на соодветни измени и дополнувања на Законот за вршење на сметководствени работи во насока на унапредување на начинот и постапката за полагање на испитот за стекнување со уверение за сметководител или овластен сметководител.

Во функција на обезбедување на практични и теоретски знаења и вештини заради создавање на обучени кандидатите за полагање на испитите за стекнување со уверение за сметководител или овластен сметководител, и зголемување на професионалноста и транспарентноста при спроведувањето на испитите се предлага донесување на Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Основните цели поради кој се предлага донесување на Предлог на законот се зголемување на стручноста на кандидатите за полагање на испитот за стекнување уверение за сметководител или овластен сметководител и унапредување на начинот и постапката за полагање на испитите.

Предлог на законот се заснова на следните начела:

- 1) законитост,
- 2) стручност,
- 3) компетентност,
- 4) професионалност,
- 5) етика,
- 6) ефикасност,
- 7) економичност и
- 8) транспарентност.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

За донесувањето на овој Предлог на закон не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Трошоците за полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител се на товар на лицето кое го полага испитот, додека организирањето и спроведувањето на испитите е во надлежност на Институтот на сметководители и овластени сметководители, при што техничкото спроведување на испитот ќе го врши правно лице регистрирано во Централниот регистар избрано од Институтот.

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН

за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи

Член 1

Во Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр.95/12), во член 15 став (2) точка 1) и став (3) точка 1) зборовите „високо образование од областа на економијата и бизнисот“ се заменуваат со зборовите „четиригодишно високо образование (VII/1 степен) од областа на економијата или бизнисот, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС)“.

По ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6) кои гласат:

„(5) Институтот со решение утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител.

(6) Против решението со кое е одбиено барањето за полагање на испитот, може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (7) и (8).

Член 2

По членот 15 се додаваат дваесет и еден нов член 15-а, 15-б, 15-в, 15-г, 15-д, 15-ф, 15-е, 15-ж, 15-з, 15-с, 15-и, 15-ј, 15-к, 15-л, 15-љ, 15-м, 15-н, 15-њ, 15-о, 15-п, 15-р кои гласат:

„Член 15-а

(1) Испитот за сметководител или овластен сметководител се состои од два дела, и тоа:

1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и

2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста од областа на сметководството и примената на прописите во практиката.

(2) Првиот дел од испитот од став (1) точка 1) на овој член се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Првиот дел од испитот за сметководител се полага по предметите:

1) Финансиско сметководство,

2) Финансиско известување,

3) Деловно право, даночен систем и професионална етика

(4) Првиот дел од испитот за овластен сметководител се полага по предметите:

1) Финансиско сметководство,

2) Финансиско известување,

3) Управувачко сметководство,

4) Финансиски менаџмент,

5) Информациони системи

6) Ревизија и системи на внатрешна контрола

7) Деловно право, даночен систем и професионална етика.

(5) Вториот дел на испитот за сметководител, односно овластен сметководител се состои од:

- 1) Практичен пример и
- 2) Прашања кои треба кандидатот да ги одговори врз основа на анализата на практичниот пример и/или
- 3) Задачи кои треба кандидатот да ги реши врз основа на анализата на практичниот пример.

Член 15-б

Испитот за сметководител или овластен сметководител се полага според програма во која се содржани градиво и прописи.

Член 15-в

(1) Обуката за предметите од програмата за полагање на испит за сметководител или овластен сметководител ја спроведуваат едукатори ангажирани од Институтот. Едукатор може да биде лице кое има универзитетско образование и работно искуство од десет години од соодветната област за која ќе држи предавања. Во спроведувањето на обуката може да учествуваат и признати стручњаци од праксата од земјата и од странство.

(2) Базата на прашања и/или задачи за испитот за сметководител или овластен сметководител ја подготвуваат едукаторите од став (1) на овој член.

(3) Прашањата за испитот за сметководител или овластен сметководител ги верификува Комисија за спроведување на испит за сметководител или овластен сметководител (во натамошниот текст: Комисија), составена од:

- 1) двајца претставници овластени од министерот за финансии,
- 2) еден универзитетски професор и
- 3) Претседателот на Институтот и еден член од Управниот одбор на Институтот.

(4) Начинот на формирање и работењето на Комисијата од став (3) на овој член поблиску го пропишува Институтот.

(5) Комисијата од став (3) на овој член врши и ревизија и ажурирање на базата на прашања од член 15-г став (6) на овој закон најмалку еднаш годишно.

(6) При ревизијата Комисијата особено ги има во предвид промените на прописите на кои е засновано прашањето, бројот на кандидати кои го одговориле, успешноста во одговарањето на истите како и други критериуми кои можат да влијаат на подобрувањето на квалитетот на базата на прашања.

(7) Врз основа на извршената ревизија на базата на прашања, Комисијата одлучува прашањата да бидат изменети или целосно отстранети од базата на прашања.

(8) Едукаторите и членовите на Комисијата од ставовите (1) и (3) на овој член имаат право на паричен надомест што го определува претседателот на Институтот.

(9) Износот на паричниот надомест од став (8) на овој член се определува врз основа на бројот на изготвени прашања, како и сложеноста на материјата.

(10) Годишниот износ на паричниот надомест од став (8) на овој член не го надминува износот на три просечни плати исплатени во Република Македонија во претходната година објавена од Државен завод за статистика.

Член 15-г

Стручните и административните работи за потребите на спроведување на испитот за сметководител или овластен сметководител ги врши Институтот, а испитот технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Македонија избрано од Институтот.

Член 15-д

(1) Обуката и испитот за сметководител или овластен сметководител се спроведуваат врз основа на констатирана потреба од страна на Институтот, но најмалку еднаш годишно.

(2) Институтот со оглас во дневен печат и на својата интернет страница ги известува заинтересираните кандидати за времето и местото на одржување на обуката, односно испитот.

(3) Доколку не се пријават најмалку пет кандидати, Институтот може да не ја спроведе обуката, односно испитот.

Член 15-ѓ

Постапката за спроведување на испитите по предметите од член 15-а ставови (3) и (4) на овој закон, поблиску ја пропишува Институтот.

Член 15-е

Испитот за сметководител или овластен сметководител се полага по завршување на обуката за секој предмет поодделно.

Член 15-ж

(1) Кандидатот на кој му е одобрено барањето за полагање на испит за сметководител или овластен сметководител, преку електронска пошта се известува за времето и местото за полагање на испитот, најдоцна во рок од осум дена пред полагањето на испитот.

(2) На кандидатот мора да му се овозможи да го полага испитот во првиот нареден термин од денот на одобреното барање за полагање на испит сметководител или овластен сметководител.

(3) Кандидатот е должен во рок од пет дена од добивањето на известувањето од став (1) на овој член, преку електронска пошта да го пријави учеството на испитот за сметководител или овластен сметководител.

Член 15-з

(1) Испитот за сметководител или овластен сметководител се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

(2) Датумот и времето на полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител се објавува на интернет страницата на Институтот најмалку три дена пред одржувањето на испитот.

(3) Полагањето на испитот за сметководител или овластен сметководител се снима и во живо се емитува на интернет страницата на Институтот, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на интернет страницата на Институтот.

(4) Правното лице кое го спроведува испитот треба да ги исполнува просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на испитот кои услови поблиску ги пропишува Институтот.

(5) Во просторијата за полагање на стручниот испит, за време на полагање на испитот се присутни двајца овластени претставници од Институтот, членовите на Комисија од член 15-в став (3) на овој закон, еден претставник од Министерството за финансии, еден претставник од Владата на Република Македонија на предлог на Канцеларијата на Претседателот на Владата на Република Македонија и еден информатичар предложен од Министерството за информатичко општество и администрација.

Член 15-с

(1) Пред почетокот на полагањето на испитот за сметководител или овластен сметководител, овластен претставник од Институтот го утврдува идентитетот на кандидатот со увид на лична карта или патна исправа.

(2) На кандидатот за време на полагањето на првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител не му се дозволува користење на закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

(3) На кандидатот за време на полагањето на вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител, му се дозволува користење единствено на закони (без коментари и објаснувања) кои во електронска верзија се наоѓаат на компјутерот на кој кандидатот го полага испитот, калкулатор и пенкало.

(4) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од испитот не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица, освен со информатичарот од членот 15-з став (5) од овој закон, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

(5) Ако техничките проблеми со компјутерот бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(6) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати што го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(7) Доколку кандидатот при полагањето на првиот и вториот дел од испитот постапува спротивно од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во таа испитна сесија.

(8) Во случаите од ставот (7) на овој член, се смета дека кандидатот не го положил испитот и истото се констатира во записникот за полагање на испитот.

(9) Лицата од членот 15-з став (5), за време на полагањето на стручниот испит не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на

кандидатот кој го полага стручниот испит, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

Член 15-и

(1) Ако во текот на обуката и полагањето на испитот за сметководител или овластен сметководител настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да присуствува, односно полага (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), обуката и испитот се одлагаат за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

(2) Решение за продолжување на испитот за сметководител или овластен сметководител донесува Институтот по молба на кандидатот. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на испитот, но најдоцна во рок од шест месеци.

(3) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на испитот за сметководител или овластен сметководител во рокот определен во ставот (2) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

(4) Против решението од ставот (2) на овој член кандидатот може да поведе управен спор пред надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(5) Во случајот од став (2) на овој член кандидатот не го полага оној дел од испитот што претходно го положил.

Член 15-ј

(1) Испитот за сметководител или овластен сметководител започнува со полагање на првиот дел на испитот за сметководител или овластен сметководител.

(2) Вториот дел испитот за сметководител или овластен сметководител се полага во рок од најмалку 15 дена по успешното полагање на првиот дел на испитот.

(3) Начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител поблиску го пропишува Институтот.

Член 15-к

(1) Првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител се полага по секој од предметите наведени во членот 15-а, ставови (3) и (4) на овој закон, со пет опции за заокружување од кои едната е точна, две се слични, и две се неточни.

(2) Кандидатот мора да ги положи сите испити од првиот дел во најмногу три последователни сесии.

(3) Доколку кандидатот не го положил првиот дел од испитот согласно став (2) на овој член, ќе се смета дека испитот не го положил.

(4) Бројот на прашањата од првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител го пропишува Институтот.

Член 15-л

(1) Бројот на прашањата и/или задачите и начинот на полагање на вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител поблиску го пропишува Институтот.

(2) Кандидатот мора вториот дел да го положи во две последователни сесии по завршувањето на теоретскиот дел.

(3) Доколку кандидатот не го положил вториот дел од испитот согласно став (2) на овој член, ќе се смета дека испитот за сметководител или овластен сметководител не го положил.

Член 15-љ

(1) Полагањето на првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител се врши со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(2) Полагањето на вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител се врши со проучување на практичен пример од областа на предметот и одговарање на прашања и/или решавање на задачи кои кандидатот треба да ги одговори, односно реши врз основа на практичниот пример, во вид на електронско софтверско решение. Задачите кои се составен дел на вториот дел од стручниот испит се решаваат писмено на хартија.

(3) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на стручниот испит и нивните одговори, практичниот пример и прашањата кои произлегуваат од практичниот пример и нивните одговори, како и задачите и нивните решенија, доколку се во електронска форма, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит.

(4) Електронскиот систем од став (5) на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 500 прашања од областа на предметите од член 15-а ставови (3) и (4) точки на овој закон за потребите на првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител од кои најмалку 40% прашања се од стручната литература, како и јавно достапна база од најмалку 50 практични примери, прашања и задачи за потребите на вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител.

(5) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и литературата во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител и прописите за вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител.

(6) Резултатите од полагањето на првиот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полага испитот, веднаш по неговото завршување.

(7) Резултатите од полагањето на вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител му се достапни на кандидатот најдоцна во рок од пет дена од денот на полагањето.

(8) Кандидатот кој не го положил вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител, како и кандидатот кој смета дека одговорите не му се соодветно бодувани, во рок од три дена може да изврши увид во својот испит и да испрати писмена забелешка до Институтот.

(9) Доставените писмени забелешки ги разгледува Комисијата од член 15-в став (3) на овој закон најдоцна во рок од седум дена од денот на приемот на забелешките и може да направи корекција на бројот на освоени бодови доколку утврди дека е настаната грешка при бодувањето.

(10) По истекот на рокот за разгледување на забелешките Институтот на својата интернет страница објавува официјална листа на кандидати кои го положиле испитот за сметководител или овластен сметководител.

(11) Институтот го воспоставува единствениот електронски систем за полагање на испитот за сметководител и овластен сметководител.

Член 15-м

(1) На денот на полагањето на испитот за сметководител или овластен сметководител, претставникот на Институтот му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 15-љ на овој закон.

(2) По одобрувањето на пристапот, кандидатот добива електронски тест за испитот за сметководител или овластен сметководител, компјутерски генериран, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од базите од членот 15-љ став (4) на овој закон.

(3) Првиот и вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител содржат упатство за начинот на решавање на истиот, за кое претставникот на Институтот дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

(4) Електронскиот систем за полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронски тест за првиот дел од испитот, односно практичен пример и прашања и/или задачи за вториот дел од испитот во една сесија за повеќе од еден кандидат.

Член 15-н

(1) Во случај на спреченост на спроведување на првиот или вториот дел од испитот за сметководител или овластен сметководител, поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем од членот 15-љ од овој закон, полагањето на испитот се прекинува.

(2) Доколку причините од ставот (1) на овој член се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот за сметководител или овластен сметководител, истиот се продолжува веднаш по нивното отстранување.

(3) Доколку причините од ставот (1) на овој член не се отстранат во рокот од ставот (2) на овој член, испитот за сметководител или овластен сметководител се презакажува за друг термин.

Член 15-њ

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот дел од тестот за полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител, изнесува 120 минути за секој од предметите наведени во членот 15-а ставови (3) и (4) на овој закон.

(2) Се смета дека испитот за сметководител или овластен сметководител го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 15-о

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата и/или решавање на задачите од практичниот пример од вториот дел испитот за сметководител или овластен сметководител, изнесува 120 минути.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 15-п

(1) Тестовите, прашањата и задачите се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на испитот за сметководител или овластен сметководител.

(2) Материјалите од одржаните испити, особено хартиените верзии од тестовите и задачите за полагање на стручниот испит и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот и задачите, како и снимките од одржаните испитот за сметководител или овластен сметководител се чуваат во Институтот.

(3) Институтот формира Комисија за ревизија на одржаните испити за сметководител или овластен сметководител, која во својата работа ги користи материјалите од став (2) на овој член. Во Комисијата за ревизија, покрај другите членови, задолжително членуваат и две лица определени од Министерството за финансии.

(4) Комисијата за ревизија се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку една сесија одржана во тековната година.

(5) Комисијата за ревизија има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на испитите за сметководител или овластен сметководител одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на комисијата, но не порано од денот на примена на овој закон.

(6) Доколку Комисијата за ревизија утврди нерегуларности во спроведувањето на испитот за сметководител или овластен сметководител од страна на поединци во смисла на член 15-с став (5) на овој закон, предлага одземање на уверението од член 15 став (7) на овој закон.

(7) Претседателот на Институтот донесува решение за одземање на уверението врз основа на предлогот на Комисијата за ревизија во рок од три дена од приемот на предлогот.

(8) Против решението од став (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 15-р

(1) За обуката и за полагање на стручниот испит, кандидатот плаќа надоместок.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува Институтот врз основа на реално направените трошоци за обука и полагање на испитот, неопходни за спроведување на првиот и вториот дел на испитот, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на електронскиот тест, изготвување на материјали и покани и изготвување на уверенија.

(3) Надоместокот од ставот (1) на овој член се уплатува на сметката на Институтот.

(4) Ако надоместокот не се уплати на сметката од став (3) на овој член најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на обуката и испитот, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на испитот.

(5) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на надоместокот не го полага испитот, уплатените средства се враќаат согласно со закон.“

Член 3

По членот 46се додаваат два нови члена 46-а и 46-б кои гласат:

„Член 46-а

(1) Глоба во износ од 4000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот доколку не го снима, не го емитува во живо на интернет страницата на Институтот и доколку не ја постави снимката од целиот испит на интернет страницата на Институтот согласно член 15-з став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 4000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот, доколку не го прекине испитот согласно од член 15-с ставови (5) и (6) на овој закон.

(3) Глоба во износ од 500 до 1000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластениот претставник од членот15-з став (5) доколку постапи спротивно на член 15-с став (9) на овој закон.

Член 46-б

Глоба во износ од 1000 до 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на претседателот на Институтот ако не го донесе решението во рокот утврден во членот 15-п став (7) на овој закон.“

Член 4

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Започнатите постапки за полагање на испитите за сметководител и овластен сметководител до денот на отпочнување на примена на одредбите за полагање на испитите согласно овој закон, ќе завршат според одредбите на прописите по кои започнале.

Член 6

Единствениот електронски систем за полагање на испитот се воспоставува во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а членовите 1, 2 и 3 ќе отпочнат да се применуваат една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлог законските решенија за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи се дефинирани во седум члена.

Со членот 1 од Предлог на законот се допрецизираат критериумите во поглед на високото образование кои лицето треба да ги исполни за да може да го полага испитот за стекнување со уверение за сметководител или овластен сметководител, а кои се дефинирани во член 15 од Законот. Имено, лицето треба да има завршено четиригодишно високо образование VII/1 или студирал според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС) од областа на економијата или бизнисот. Се воведува обврска за Институтот со решение да утврди дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на испитот за сметководител или овластен сметководител, и се дава можност кога е одбиено барањето за полагање на испитот, кандидатот да поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Со членот 2 од Предлог на законот се додаваат дваесет и еден нови членови (15-а, 15-б, 15-в, 15-г, 15-д, 15-ѓ, 15-е, 15-ж, 15-з, 15-с, 15-и, 15-ј, 15-к, 15-л, 15-љ, 15-м, 15-н, 15-њ, 15-о, 15-п, 15-р).

Со членот 15-а се дефинира дека испитот се состои од прв дел (теоретски дел) заради проверка на теоретското знаење на кандидатите и втор дел (практичен пример), со кој ќе се проверува способноста за примена на законите во практиката.

Исто така, со овој член се уредува содржината на секој од деловите, и начинот на спроведување на истите.

Со членот 15-б од Предлог на законот поблиску се дефинира дека програмата за полагање на испитот за стекнување на уверение за сметководител или овластен сметководител која треба да ја утврди Институтот на сметководители и овластени сметководители на РМ треба да се состои од градиво и прописи.

Согласно предложените одредби во членот 15-в се воведува обуката за предметите од програмата за полагање испит. Обуката ќе треба да ја спроведуваат едукатори со десетгодишно работно искуство од областа за која ќе држат предавање, ангажирани од Институтот. Освен, обука едукаторите ќе треба да подготват и базата на прашања и/или задачите за испитот за сметководител или овластен сметководител. Заради верификација на прашањата за испит и ревизија и ажурирање на базата на прашања Институтот ќе треба да формира Комисија.

Според членот 15-г стручните и административните работи за спроведување на испитот ќе ги врши Институтот, а испитот технички ќе треба да го спроведе правно лице регистрирано во Централниот регистар избрано од Институтот (член 15-г).

Согласно членот 15-д обуката и испит ќе се спроведуваат врз основа на констатирана потреба од страна на Институтот, но најмалку еднаш годишно, а во случај да не се пријават доволен број на кандидати, Институтот може да не ја спроведе обуката, односно испитот.

Постапката за спроведување на испитите ја пропишува Институтот согласно членовите 15-ѓ, 15-е, 15-ж, 15-з, 15-с и 15-и.

Согласно членовите 15-ј, 15-к, 15-л и 15-љ бројот на прашањата за првиот и вториот дел од испитот ќе ги пропише Институтот. Кандидатот мора да ги положи сите испити од првиот дел во најмногу три последователни сесии, а од вториот дел во две последователни сесии по завршувањето на теоретскиот дел. Доколку кандидатот не го положи вториот дел од испитот, се смета дека истиот не го положил. Истовремено, кандидатот кој не го положил испитот има право на увид и на доставување на писмени забелешки до Комисијата за верификација, ревизија и ажурирање на испитните прашања. Институтот ќе има обврска да воспостави јавно достапен електронски систем за полагање на испитот за сметководител и овластен сметководител, кој треба да ја содржи базата на прашања како и посочување на прописите и литературата во која се содржани одговорите на прашањата.

Со членовите 15-м, 15-н, 15-њ, 15-о и 15-п, се дефинира времетраењето на деловите на испитот и прагот за успешно положување на испитот. Институтот ќе има обврска да формира Комисија за ревизија на регуларноста на спроведените испити.

Трошоците за обуката и полагањето на испитот ќе ги сноси кандидатот, согласно член 15-р од Предлог на законот.

Со членот 3 од Предлог на законот се дополнува постојниот Закон со два нови члена 46-а и 46-б. Имено со членот 44-а се предвидува глоба во износ од 4000 до 5000 евра во денарска противвредност на овластеното правно лице кое испитот технички нема да го спроведе согласно законот, а глоба во износ од 4000 до 5000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластената институција која го спроведува испитот и доколку не го прекине согласно членот 15-с ставови (5) и (6) од овој закон. Глоба во износ од 500 до 1000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластениот претставник од членот 15-з став (5) доколку постапи спротивно на член 15-с став (9). Со членот 44-б се предвидува глоба во износ од 1000 до 1500 евра во денарска противвредност на претседателот на Институтот доколку не донесе решение за одземање на уверението.

Подзаконските акти согласно членот 4 од Предлог на законот треба да се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Со членот 5 од Предлог на законот е уредено дека единствениот електронски систем за полагање на испитот за стекнување на звањето ревизор го создава Институтот најдоцна до денот на примена на овој закон.

Со членот 6 од Предлог на законот, започнатите постапки за полагање на испитот до денот на отпочнување на примена на овој закон ќе завршат според одредбите на прописите по кои започнале.

Со членот 7 од Предлог на законот се уредува влегувањето во сила и примената на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија во законот се меѓусебно поврзани и како такви применливи во пракса.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесувањето на Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на сметководствени работи се зголемува транспарентноста во

спроведувањето на испитот за стекнување уверени за сметководител или овластен сметководител ревизор.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАБОТИ ШТО СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 15

(1) Лицето кое сака да се стекне со статус на сметководител или овластен сметководител до Институтот поднесува писмено барање за полагање на испит.

(2) Кон барањето за полагање на испит за стекнување уверение за сметководител задолжително се доставува:

- 1) доказ (уверение) за завршено средно економско образование или уверение за завршено високо образование од областа на економијата или бизнисот и
- 2) доказ за уплата на надоместокот за полагање на испитот.

(3) Кон барањето за полагање на испит за стекнување уверение за овластен сметководител задолжително се доставува:

- 1) уверение за завршено високо образование од областа на економијата или бизнисот,
- 2) потврда од Агенцијата за вработување за работен стаж,
- 3) потврда од работодавач за најмалку три години работно искуство во вршење на сметководствени работи и
- 4) доказ за уплата на надоместокот за полагање на испитот.

(4) Документите од ставовите (2) и (3) на овој член се доставуваат во оригинал или во копија заверена на нотар.

(5) На лицата кои го положиле испитот за стекнување уверение за сметководител односно овластен сметководител Институтот им издава уверение за сметководител односно овластен сметководител во рок од 15 дена од денот кога го положиле испитот.

(6) Формата и содржината на барањето од став (1) на овој член како и формата и содржината на уверението за сметководител односно овластен сметководител ги пропишува министерот за финансии.